

STANOVISKO č. 04/2010

EVROPSKÉ AGENTURY PRO BEZPEČNOST LETECTVÍ

ze dne 26. srpna 2010

k nařízení Komise č. XXX/2010, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro vydávání průkazů způsobilosti pilota

I. Obecná ustanovení

1. Účelem tohoto stanoviska je pomoci Komisi při stanovení prováděcích pravidel pro vydávání průkazů způsobilosti pilota. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008¹ ve znění nařízení (ES) č. 1108/2009 (dále jen „základní nařízení“) stanoví náležitý a úplný rámec pro definování a provádění společných technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví.
2. Cílem navrhovaného předpisu je stanovit požadavky, které budou přiměřené oprávněním uděleným průkazem způsobilosti a které zaručí srozumitelnost, právní jistotu a vymahatelnost tohoto předpisu. Tento návrh zohledňuje nejnovější vývoj právní úpravy Evropské unie a mezinárodních právních předpisů (ICAO) a je harmonizován s předpisy hlavních partnerů ostatních orgánů Evropské unie, jak to stanoví cíl článku 2 základního nařízení. Navíc se zakládá na normách a doporučených postupech Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), stejně jako na přijatých Společných leteckých předpisech (JAR) a na důsledném dodržování právní úpravy EU, zejména základního nařízení. Navrhovaný předpis byl rovněž navržen s ohledem na bezpečnost, na zásadu tvorby právních předpisů a na stávající rozdělení mezi právně závaznými normami (hard law) a právně nezávaznými normami (soft law). Rovněž jsou zahrnuta ustanovení převzatá z oznámení o navrhované změně (NPA) k předpisu JAR-FCL, která se nacházela v pokročilé fázi schvalování ze strany Sdružených leteckých úřadů (Joint Aviation Authorities – JAA), která však v té době neprošla celým procesem tvorby právní předpisů JAA.

II. Konzultace

3. Oznámení o navrhované změně (NPA) 2008-17 bylo zveřejněno na internetových stránkách Evropské agentury pro bezpečnost letectví (dále jen „agentura“) dne 5. června 2008 pro účely konzultace všech dotčených stran v souladu s článkem 52 základního nařízení a čl. 5 odst. 3 a 6 postupu tvorby předpisů³.
4. Oznámení o navrhované změně (NPA) 2008-17 bylo rozděleno do tří samostatných dokumentů:
  - NPA 2008-17a obsahuje vysvětlení k NPA s podrobnou důvodovou zprávou pro část FCL i část Zdravotní způsobilost, stejně jako tabulku referenčních odkazů mezi JAR-FCL 1, 2 a 3 a návrhy předloženými v NPA.
  - NPA 2008-17b obsahuje předběžné návrhy prováděcích pravidel (IR) a s nimi souvisejících přijatelných způsobů prokazování shody (AMC) a pokynů (GM) pro vydávání průkazů způsobilosti pilotů (část FCL).
  - NPA 2008-17c obsahuje návrhy IR a s nimi související materiály AMC a GM pro vydávání osvědčení o zdravotní způsobilosti pilotů (část Zdravotní způsobilost).
5. Posouzení dopadu právních předpisů (RIA) pro část FCL bylo zveřejněno na konci října 2008 jako oznámení pod značkou NPA 2008-22f a konzultace probíhaly do dne 15. dubna 2009.

---

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 ze dne 20. února 2008 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost letectví, kterým se ruší směrnice Rady 91/670/EHS, nařízení (ES) č. 1592/2002 a směrnice 2004/36/ES (Úř. věst. L 79, 19.3.2008, s. 1).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1108/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 216/2008 v oblasti letišť, uspořádání letového provozu a letových navigačních služeb a zrušuje směrnice 2006/23/ES (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 51).

³ Rozhodnutí správní rady o postupu, kterým se bude agentura řídit při vydávání stanovisek, certifikačních specifikací a pokynů GM (postup při tvorbě předpisů), EASA MB 082007, 13. června 2007.

6. V důsledku značného množství obdržených připomínek a v souladu s pracovním programem sjednaným agenturou po dohodě s Komisí a správní radou bylo rozhodnuto, že dokument připomínek a odpovědí (CRD) pro NPA 2008-17 bude rozdělen a zveřejněn po částech.
7. Při zkoumání a formulování odpovědí na připomínky i při zajišťování potřebných změn znění NPA využívala agentura podpory poradní skupiny FCL.001⁴. Tato skupina byla vytvořena jako skupina pro tvorbu předpisů a zahrnovala členy základní skupiny pro předkládání návrhů FCL.001, stejně jako další odborníky agentury, vnitrostátních úřadů pro civilní letectví a odvětví letectví, kteří se nepodíleli na předkládání návrhu v první fázi. Agentura rovněž spolupracovala s dalšími odborníky, kdykoli to vyžadovala složitost dané problematiky, což je v některých případech uvedeno v dodatku II k CRD k NPA 2008-17b.
8. Dokument připomínek a odpovědí k NPA 2008-17b (část FCL) byl zveřejněn na internetových stránkách agentury dne 9. dubna 2010. U všech připomínek, které agentura obdržela k dokumentu NPA 2008-17b, byl potvrzen jejich příjem a podle povahy byly rozřazeny do jednotlivých částí dokumentu připomínek a odpovědí, společně s odpovědí agentury.
9. Dokument připomínek a odpovědí k NPA 2008-17b byl dán k dispozici pro reakce zainteresovaných stran po dobu 2 měsíců v souladu s postupem tvorby předpisů. Do data uzávěrky dne 9. června 2010 obdržela agentura 534 reakcí od více než 200 subjektů, mezi něž patří vnitrostátní letecké úřady, profesní organizace, nevládní organizace v oblasti všeobecného letectví, soukromé společnosti a soukromé osoby. U všech reakcí, které agentura obdržela k dokumentu připomínek a odpovědí k NPA 2008-17b, byl potvrzen jejich příjem a byly brány v úvahu při konečném návrhu stanoviska k prováděcím pravidlům pro vydávání průkazů způsobilosti pilota.

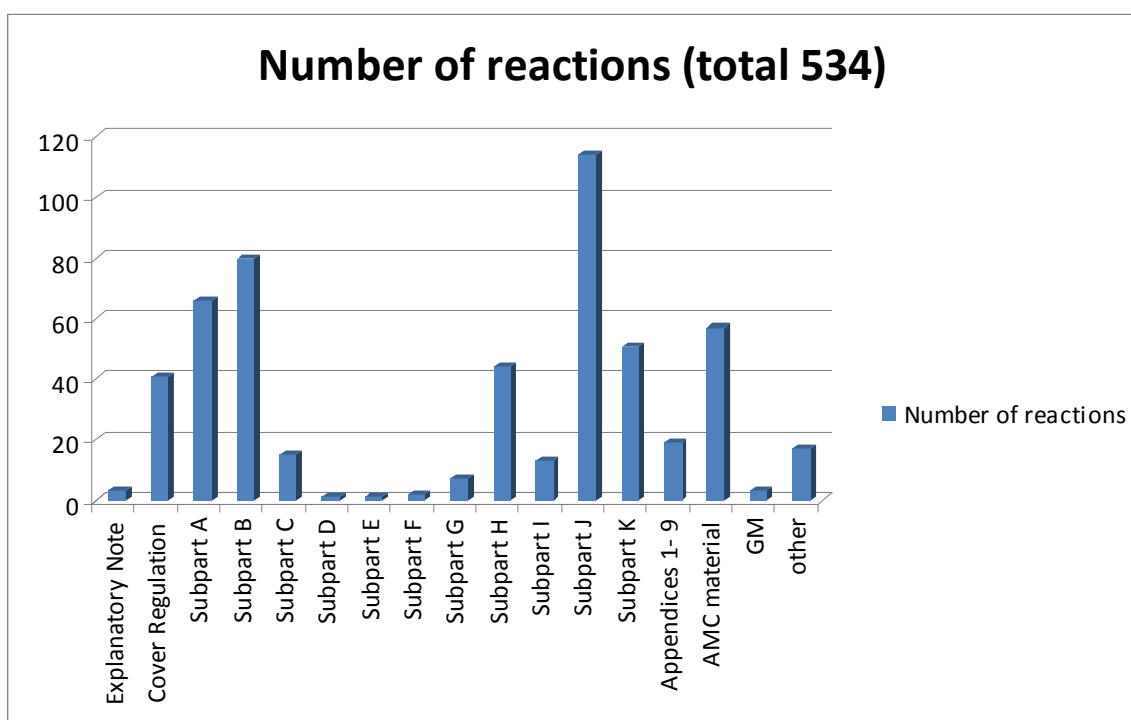
III. Obsah stanoviska agentury

10. Základní nařízení opravňuje Komisi k přijetí prováděcích pravidel k provádění základního nařízení a základních požadavků pro vydávání průkazů způsobilosti pilota, která odráží nejnovější poznatky z oblasti výcviku pilotů, včetně osvědčených postupů a vědeckotechnického pokroku.
11. Toto stanovisko obsahuje návrh agentury prováděcího pravidla k základnímu nařízení o vydávání průkazů způsobilosti všem pilotům, kteří se podílejí na řízení letadel uvedených v čl. 4 odst. 11 písm. b) a c) základního nařízení a vydávání osvědčení instruktorům a examinátorům podílejícím se na výcviku a přezkoušení těchto pilotů. Tyto návrhy vychází z požadavků JAR-FCL 1 a 2, norem a doporučených postupů uvedených v příloze 1 ICAO a rovněž ze stávajících vnitrostátních právních předpisů.
12. Stanovisko zahrnuje všechny průkazy způsobilosti pro letouny a vrtulníky a kvalifikace, které byly obsaženy v JAR-FCL 1 a 2. Navíc obsahuje návrhy pro:
  - nové průkazy způsobilosti pro další kategorie letadel: kluzáky, balóny, vzducholodě a letadla s pohonem vztlaku;
  - nový průkaz způsobilosti pilota lehkých letadel (LAPL) pro piloty, kteří řídí nesložité letadla s maximální vzletovou hmotností (MTOM) do 2 000 kg v nekomerčním provozu;

---

⁴ Složení poradní skupiny se nachází na internetových stránkách agentury na adrese <http://easa.europa.eu/rulemaking/comment-response-documents-CRDs-and-review-groups.php>.

- nové kvalifikace pro specifické činnosti: kvalifikace pro vlekání kluzáků a transparentů, kvalifikace pro akrobatické lety, kvalifikace pro let v horském terénu, kvalifikace pro piloty provádějící zkušební lety kategorie 1 a 2.
13. Znění navržené tímto stanoviskem odráží změny v původních návrzích agentury (zveřejněné v dokumentu NPA 2008-17b), které jsou výsledkem veřejných konzultací (zveřejněných v dokumentu připomínek a odpovědí k oznámení o navrhované změně), stejně jako některé změny provedené na základě reakcí, které agentura obdržela k dokumentu připomínek a odpovědí.
14. K dokumentu připomínek a odpovědí obdržela agentura celkem 534 reakcí. Tabulka 1 níže ukazuje rozdělení reakcí podle jednotlivých hlav.

Tabulka 1: Rozdělení reakcí v CRD

Počet reakcí (celkem 534)

Explanatory Note = vysvětlivky
Cover Regulation = předmětné nařízení
Subpart = hlava
Appendices = dodatky
AMC material = materiál přijatelného způsobu prokazování shody
GM = pokyny
other = další

15. Na základě důkladného zvážení reakcí, které agentura obdržela, byly ve znění dokumentu připomínek a odpovědí provedeny tyto změny:
- redakční úpravy, sjednocení textu a srozumitelnost textu;
  - změny související s připomínkami k oznámení o navrhované změně, které agentura přijala, přičemž nebyly provedeny příslušné změny ve znění dokumentu připomínek a odpovědí;
  - vylepšené znění doplněné do dokumentu CRD na základě připomínek k oznámení NPA;

- d. změněné znění týkající se omezení oprávnění držitelů průkazů způsobilosti pro balóny, kluzáky, letadla s pohonem vztlaku a vzducholodě ve věku od 60 až 65 let, kteří se podílejí na komerční letecké dopravě (FCL.065), a to na základě připomínek a reakcí k dokumentu CRD a také s cílem propojit předpis s praxí uplatňovanou v řadě členských států.
16. Pokud jde o bod 15 písm. a) výše, potřeba redakčních změn byla kromě reakcí na dokument CRD dána také tím, že korektury, které provedla agentura, odhalily nesrovnalosti ve znění dokumentu CRD. K těmto změnám patří například:
- a. sjednocené používání zkratk jako např. nahrazení pojmu „turistický motorový kluzák“ zkratkou TMG, „schválená výcviková organizace“ zkratkou ATO, „součinnost vícečlenné posádky“ zkratkou MCC, „simulátor“ a „letový simulátor“ zkratkou FFS, „letový examinátor“ zkratkou FE atd.;
  - b. sjednocení používání velkých písmen, jako například změny ve slovech „Oddíl“ na „oddíl“, „Odstavec“ na „odstavec“, ale rovněž obratu „tato Část“ na „tato část“ atd.;
  - c. sjednocení terminologie, jako například nahrazení pojmu „simulátory“ nebo „letové simulátory (FS)“ zkratkou FFS, pojem „úřad“ pojmem „příslušný úřad“ a anglického pojmu pro „letadlo s pohonem vztlaku“ z „powered-lift“ na „powered-lift aircraft“ atd.
17. Pokud jde o bod 15 písm. c) výše, z reakcí, které agentura obdržela, vyplynuly určité změny:
- a. Hlava A: byla pozměněna definice „druhého pilota střídajícího při cestovním letu“. Tato definice byla doplněna do dokumentu CRD na základě připomínek k oznámení NPA. Agentura následně obdržela řadu reakcí na tuto novou definici, které považuje za cenné názory přispívající ke srozumitelnosti textu.
  - b. Hlava B: článek FCL.110.S byl doplněn o požadavek na 50 km sólového navigačního letu pro vydání průkazu způsobilosti LAPL(S).
  - c. Hlava C:
    - i. vyjasnění, že držitel průkazu způsobilosti PPL může být činný jako instruktor za úplatu rovněž pro získání kvalifikace a osvědčení zahrnutých do průkazu způsobilosti PPL nebo LAPL;
    - ii. byly nově roztříděny velikosti obalu balónů.
  - d. Hlava J:
    - i. článek FCL.905.FI byl doplněn s cílem rozšířit oprávnění letových instruktorů (FI) poskytovat letový výcvik pro vydávání, prodloužení platnosti nebo obnovu osvědčení pro instruktory pro let v horském terénu (MI) a instruktory výcviku na simulátoru (STI).
  - e. Dodatky 1 – 9:
    - i. dodatek 3 obsahuje požadavky pro výcvikové kurzy pro vydání průkazů způsobilosti CPL a ATPL. Byl doplněn další odstavec do kapitoly A. Integrovaný kurz ATP – letouny s cílem zajistit soulad s kapitolou „B. Integrovaný kurz CLP/IR – letouny“:
„f) 5 hodin provedených na letounu s vrtulí s nastavitelnými listy a zasunovacím podvozkem, který má osvědčení pro přepravu alespoň 4 osob.“ Tato formulace byla přijata pro kapitolu B. Integrovaný kurz CLP/IR – letouny na základě připomínek přijatých k oznámení NPA. V reakci se uvádí, že vzhledem ke skutečnosti, že oba výcvikové kurzy vedou k vydání v podstatě stejného průkazu způsobilosti – CPL/IR(A) a že praktický výcvik je

v obou výcvikových kurzech totožný, měl by být výše uvedený odstavec doplněn rovněž do kapitoly „A. Integrovaný kurz ATP – letouny“;

- ii. dodatek 7 obsahuje požadavky pro zkoušky dovednosti pro vydání přístrojové kvalifikace. Agentura obdržela reakci uvádějící, že některé úlohy na seznamu úloh v rámci přezkoušení odborné způsobilosti by měly být označeny symbolem „o“, přičemž takto označené úlohy by měly být prováděny výlučně s orientací podle přístrojů. Tuto změnu už schválila poradní skupina FCL.001 během přezkumu oznámení NPA, avšak dokument CRD nebyl v tomto smyslu před vydáním pozměněn;
  - iii. dodatek 9 zahrnuje výcvik, zkoušky dovednosti a přezkoušení odborné způsobilosti pro MPL, ATPL, typové a třídní kvalifikace a přezkoušení odborné způsobilosti. V dodatku 9 A. odst. 6 byla doplněna formulace týkající se přezkoušení. Z reakcí na dokument CRD vyplynulo, že odkazy na použití plného letového simulátoru (FFS) pro přezkoušení nebyly v souladu s JAR-FCL a trvání přezkoušení nebylo u některých typů zkoušek nebo přezkoušení dostatečné. Byla proto posílena povinnost použít FFS kdykoli je dostupný a trvání zkoušky nebo přezkoušení odborné způsobilosti pro přístrojovou kvalifikaci (IR) a jednopilotní třídní nebo typové kvalifikace bylo změněno na 60 minut.
18. Pokud jde o bod 15 písm. d) výše, s ohledem na připomínky, které agentura obdržela k oznámení NPA, na reakce na dokument CRD a na základě rozboru přílohy ICAO, 2.1.10 a JAR-FCL 1 a 2, agentura tento odstavec přezkoumala a rozhodla se jej pro některé kategorie letadel změnit. Uvedené připomínky a reakce požadovaly úplné odstranění omezení oprávnění týkající se obchodního provozu pro piloty ve věku 60 až 64 let pro kluzáky, balóny, vzducholodě a letadla s pohonem vzlaku. Hlavními důvody bylo, že pravidlo ICAO se vztahuje pouze na mezinárodní lety, že pravidla pro věkové omezení v Evropě se nevztahují na piloty, kteří by museli přestat létat v 60 letech, protože řídí jednopilotní letadlo v obchodní letecké dopravě, a že v některých členských státech se podle vnitrostátních předpisů na piloty balónů nevztahuje žádné věkové omezení. Agentura se rozhodla ponechat požadavky podle přílohy 1 ICAO pro kategorie letounů a vrtulníků, protože tyto kategorie jsou již regulovány v JAR-FCL 1 a 2, a umožnit tak pilotům všech ostatních kategorií uplatňovat jejich oprávnění v komerční letecké dopravě do věku 65 let bez omezení. Věková hranice 65 let pro obchodní leteckou dopravu byla zachována pro všechny piloty z důvodu souladu s přílohou 1 ICAO, stejně jako s ohledem na skutečnost, že požadavky ICAO vycházejí z analýzy bezpečnostních rizik. Výše uvedené změny představují rozdíly vůči příloze 1 ICAO a členské státy by si měly být vědomy toho, že by o rozdílech v této oblasti měly informovat ICAO.
19. Kromě výše zmíněných změn obdržela agentura reakce na obsah dodatků 1 až 9 od dvou významných skupin zainteresovaných subjektů:
- a. organizace zastupující skupinu leteckých společností. Tato organizace požadovala, aby byl obsah dodatku 1 až 9 převeden do přijatelných způsobů prokazování shody (AMC) s cílem umožnit členským státům vytvořit alternativní AMC uplatňující výcvik založený na kvalifikovanosti a na důkazech a přezkoušení ihned po dokončení souvisejících dokumentů ICAO;
  - b. organizace zastupující skupinu pilotů leteckých společností. Tato organizace požadovala, aby obsah dodatku 1 až 9 zůstal i nadále součástí znění předpisu s cílem předejít stavu, kdy by se výcvik, zkoušky a přezkoušení pilotů řídily v jednotlivých členských státech rozdílnými předpisy, což podle jejich názoru představuje ohrožení bezpečnosti.

Agentura se aktivně podílí na činnosti organizace ICAO v oblasti výcviku založeného na kvalifikovanosti a důkazech, uznává význam této nové metody výcviku a podporuje její uplatňování. Nový dokument organizace ICAO však bude obsahovat zcela nové metody výcviku, zkoušek a přezkoušení, které budou mít vliv na celý soubor příslušných nařízení a vyžádají si zásadní změny. To bude součástí samostatného legislativního úkolu, který

je již zahrnut do programu tvorby předpisů v souladu s postupy tvorby předpisů. Z tohoto důvodu a rovněž v zájmu zachování souladu s platnými nařízeními se agentura rozhodla zachovat obsah dodatků 1 až 9 v rámci předpisu.

20. Některé reakce k hlavě B a C se týkaly započítávání a uznávání doby letu pro letadla podle přílohy II s ohledem na splnění požadavku rozlétanosti a započítávání požadavků pro průkazy způsobilosti LAPL nebo PPL. Agentura je si vědoma skutečnosti, že vyjasnění této problematiky je potřebné, přičemž bude tvořit součást legislativního úkolu FCL.002.

V Kolíně nad Rýnem dne 26. srpna 2010

P. GOUDOU
výkonný ředitel